

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 83/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Furčákom, Námestie sv. Egídia 44, Poprad, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 48 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice – okolie v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 189/2010 a sp. zn. 15 C 33/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2014 doručená sťažnosť J. M., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Furčákom, Námestie sv. Egídia 44, Poprad, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 48 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice – okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 189/2010 a sp. zn. 15 C 33/2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 14 C 189/2010 bolo právoplatne skončené rozsudkom z 1. júna 2011, ktorý sa stal v spojení s opravným uznesením právoplatným 20. júla 2011. Sťažovateľovi ako odporcovi zastúpenému v konaní opatrovníčkou (ustanovenou okresným súdom z dôvodu, že sa nepodarilo zistiť pobyt sťažovateľa) bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi (Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia, a. s.) sumu 2 724,46 € a trovy konania v sume 446,58 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Pre účely vymoženia pohľadávky navrhovateľa vyplývajúcej z právoplatného rozsudku okresného súdu sp. zn. 14 C 189/2010 z 1. júna 2011 je proti sťažovateľovi ako povinnému vedené exekučné konanie súdnym exekútorom JUDr. Václavom Kunom pod sp. zn. EX 3602/2011 povereným Okresným súdom Poprad (č. poverenia 5706054262 z 25. januára 2012). Súdny exekútor vydal upovedomenie o začatí exekúcie 27. februára 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že o existencii právoplatného rozsudku okresného súdu sp. zn. 14 C 189/2010 z 1. júna 2011 – exekučného titulu sa dozvedel až v čase, keď získal vedomosť o vedení exekučného konania proti jeho osobe z dôvodu, že okresný súd s ním ako odporcom konal v zastúpení súdom ustanoveným opatrovníkom a jemu osobne žiadne rozhodnutie doručované nebolo. Z obsahu listín pripojených k sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ spochybňuje zákonnosť postupu okresného súdu v konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul, pokiaľ ide o zákonnosť ustanovenia opatrovníka sťažovateľovi, a spochybňuje aj samotnú materiálnu správnosť exekučného titulu.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ podal námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie a aj návrh na „zrušenie exekúcie“ (obe datované 22. marca 2012) a podnet na trestné stíhanie sudkyne, ktorá bola zákonnou sudkyňou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 189/2010, v ktorom bol vydaný exekučný titul.

Sťažovateľ zároveň podal 20. marca 2012 okresnému súdu návrh na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 14 C 189/2010 (v ktorom bol vydaný exekučný titul –

právoplatný rozsudok okresného súdu sp. zn. 14 C 189/2010 z 1. júna 2011) z dôvodov podľa § 228 ods. 1 písm. a), b) a c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Konanie o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania je vedené okresným súdom pod sp. zn. 15 C 33/2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„OS Košice-okolie vydal v konaní 14C/189/2010, 7509214346 nezákonné rozhodnutie, ktorým sťažovateľa nedôvodne zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.724,46 eur na tom skutkovom základe, že ho nedôvodne pojal do označeného konania, tým spôsobom, že nedodrжал postup pri doručovaní písomností podľa OSP a tak označil jeho pobyt za neznámy, aby sa nemohol brániť, ustanovil mu v konaní opatrovníčku a cez ňu nechal spravoplatniť uvedené nezákonné rozhodnutie súdu. O tomto rozhodnutí sa sťažovateľ dozvedel dňa 15. 03. 2012, keď zároveň zistil, že jeho bežný účet vedený na pobočke v P. je zablokovaný Exekútorským úradom v Nitre, Piaristická 2, JUDr. Václav Kuna, sp. zn. EX3602/2011.

Dňa 16. 03. 2012 sa dostavil sťažovateľ na OS Košice-okolie, kde vedeniu súdu tlmočil svoju sťažnosť a bol s ním spísaný priložený úradný záznam...

Dňa 18. 03. 2012 podal sťažovateľ vo veci návrh na obnovu konania s prílohami...

Následne bolo nevyhnutné podať na OS v Poprade návrh na zrušenie exekúcie č. 5706054262 zo dňa 25. 01. 2012 a bol podaný aj podnet na trestné stíhanie sudkyne JUDr. Andrei Gazdagovej...

V septembri 2013 sa sťažovateľ znovu osobne sťažoval na postup OS Košice-okolie na sekretariáte vedenia súdu, dôkazom čoho je aj zistenie sp. zn. obnoveného konania 15C 33/12, no napokon si predsedníčka súdu, ani prednostka preňho nenašla čas a odmietla s ním urobiť ďalší úradný záznam s odôvodnením, že ten zo dňa 16. 03. 2012 postačuje a že vec sa v dohľadnom čase dorieši. Na dve telefonické urgencie reagovala predsedníčka súdu rovnako.

Táto situácia sa stala pre sťažovateľa neprijateľná, pretože nebolo zrušené exekučné konanie, do dnešného dňa nie je známy žiaden úkon v obnove konania od 18. 3. 2012, pritom mal sťažovateľ blokáciu na jeho motorové vozidlo a s tým súvisiace problémy. Keďže sa nedovolal nápravy, podal sťažovateľ sťažnosť na KS v Košiciach. Z KS v Košiciach dostal vyrozumienie o postúpení sťažnosti na priame vybavenie OS Košice-okolie.

Od predsedníčky súdu dostal sťažovateľ nepochopiteľnú výzvu zo dňa 20. 01. 2014. Nedala si predložiť ani spisy, lebo už nahliadnutím do nich by jej muselo byť zrejmé, prečo došlo k sťažnosti. /iura novit curia/...

Predmetnú situáciu nemožno hodnotiť inak než ako zbytočné prieťahy vo veci obnovy konania, ktoré trvajú už 22 mesiacov bez jediného úkonu súdu a máme za to, že situáciu môže už zmeniť len nález Ústavného súdu SR...“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné ústavné práva J. M... v konaní 14C/189/2010 a v konaní 15C 33/12 vedených na OS Košice okolie porušené boli najmä v čl. 46, 48 Ústavy SR.

OS Košice-okolie sa prikazuje, aby v konaní 15C 33/12 konal bez zbytočných prieťahov.

J. M... priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10. 000 eur, ktoré je KS v Košiciach povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

J. M... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, výška ktorých bude vyčíslená v rozhodnutí Ústavného súdu SR.

Kancelárii Ústavného súdu SR ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia AK JUDr. Furčák Jozef, Námestie sv. Egídia, Poprad do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, po preúčtovaní s KS v Košiciach.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ústavy bez ich bližšej špecifikácie, a to nezákonnosťou postupu a rozsudku okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 189/2010 a priet'ahmi v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 33/2012 o jeho návrhu na povolenie obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 C 189/2010.

Napriek tomu, že sťažovateľ v petite sťažnosti bližšie nešpecifikuje, porušenie ktorých základných práv upravených v čl. 46 a čl. 48 ústavy namieta, z odôvodnenia jeho sťažnosti je možné ustáliť, že vo vzťahu k postupu a rozsudku okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 189/2010 namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 33/2012 (o povolení obnovy konania vedeného pod sp. zn. 14 C 189/2010) namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 189/2010

Ústavný súd konštatuje, že súdne konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 14 C 189/2010 bolo právoplatne skončené rozsudkom z 1. júna 2011, ktorý sa stal v spojení s opravným uznesením právoplatným 20. júla 2011.

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola ústavnému súdu podaná 6. februára 2014, t. j. po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty, ústavný súd ju v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 33/2012

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon, podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme

a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd predbežne skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd preveroval tvrdenia sťažovateľa o podaní sťažnosti na prietahy v namietanom konaní predsedovi okresného súdu a na rozdiel od jeho tvrdenia zistil, že žiadna takáto sťažnosť z jeho strany okresnému súdu doručená nebola. Doručenie takejto sťažnosti sťažovateľ nepreukázal ani listinami pripojenými k sťažnosti. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ kvalifikovaným spôsobom nepreukázal, že podal (doručil predsedovi okresného súdu) sťažnosť na prietahy v namietanom konaní pred okresným súdom.

Sťažovateľ pripojil k sťažnosti podanie z 2. januára 2014 adresované Krajskému súdu v Košiciach, ktoré je označené ako „sťažnosť“ a v ktorom uvádza, že podáva „sťažnosť na postup Okresného súdu Košice-okolie v konaní 14C/189/2010 a 15C 33/12“, upovedomenie krajského súdu z 8. januára 2014, ktorým sťažovateľovi oznamuje postúpenie jeho podania predsedníčke okresného súdu, a výzvu okresného súdu sp. zn. Spr/5/2014 z 20. januára 2014, ktorou vyzýva sťažovateľa na doplnenie jeho podania

v súlade s § 5 ods. 3 a § 6 ods. 2 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov.

K tomuto postupu okresného súdu vo vzťahu k vybavovaniu jeho podania z 2. januára 2014 označeného ako „sťažnosť“ sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *„Od predsedníčky súdu dostal sťažovateľ nepochopiteľnú výzvu zo dňa 20. 01. 2014. Nedala si predložiť ani spisy, lebo už nahliadnutím do nich by jej muselo byť zrejmé, prečo došlo k sťažnosti. /iura novit curia/...“*

Sťažovateľ v sťažnosti netvrdil ani nepreukázal, že by nedostatky svojho podania z 2. januára 2014 odstránil, resp. doplnil tak, aby toto podanie spĺňalo náležitosti sťažnosti na priet'ahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v posudzovanej veci nesplnil (kvalifikovane nepreukázal) požiadavku namietania priet'ahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch ani nepreukázal, že ju nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre (napr. IV. ÚS 26/2012 a IV. ÚS 93/2012) na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu v zásade už netrvá v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola už prima facie zjavne neprimeraná, čo však v okolnostiach danej veci (pri dĺžke súdneho konania o povolenie obnovy konania necelé dva roky) nemožno konštatovať.

Ústavný súd preto odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Ústavný súd súčasne poukazuje na svoju ustálenú judikatúru pri posudzovaní možnosti porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní o povolenie obnovy konania podľa Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa tejto judikatúry na konanie o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože v rámci neho nejde o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku účastníka konania. Takéto rozhodnutie už bolo totiž vydané v pôvodnom konaní, ktoré v zmysle § 159 OSP predstavuje prekážku veci rozhodnutej. Pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podľa judikatúry ústavného súdu porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (III. ÚS 191/02).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v období konania okresného súdu o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania nemôže dochádzať k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2014